

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Говьсүмбэр аймгийн Сүмбэр сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ГСА-2023/40/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Сарантуяа Утас: 70543179, Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn Гэрээгээр аудитыг гүйцэтгэсэн: “Саруул баян уул- Аудит” ХХК Захирал: Б.Шатар Утас: 99093852 Цахим хаяг: Shatar5626@gmail.com
Говьсүмбэр аймаг 2023 он	Аудитор: Д.Оюунбат Утас: 99973399 Цахим хаяг: Oyunbatdorjkhand@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс: 976-7054 3179
И-мэйл: govsumber@audit.gov.mn

**"СҮМБЭР СУМЫН 5 ДУГААР
ЦЭЦЭРЛЭГ"-ИЙН ТӨСВИЙН
ЗАХИРАГЧ Ц.СОЁЛМАА ТАНАА**

№ _____
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сүмбэр сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сүмбэр сумын 5 дугаар цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

008020085

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 10 зорилтын хүрээнд 49 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 93.4 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.САРАНТУЯА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/ төгрөгөөр /

№	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		59,139,034.75
2	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ		1,656,138
3	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө		1,656,138
4	Төгрөг		1,656,138
5	Төрийн сангийн харилцах		1,656,138
6	АВЛАГА		1,107,994
7	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		29,375
8	Бусад авлага		1,078,619
9	Хувь хүмүүсээс авах авлага		1,078,619
10	БАРАА МАТЕРИАЛ		56,374,902.75
11	Хангамжийн материал		56,374,902.75
12	Бичиг хэргийн материал		166,250
13	Аж ахуйн материал		51,466,952.19
14	Хүнсний материал		4,593,200.56
15	Бусад хангамжийн материал		148,500
16	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		563,021,388.38
17	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ		563,021,388.38
18	Биет хөрөнгө		489,775,888.38
19	Барилга, байгууламж, орон сууц		504,249,822.93
20	Хуримтлагдсан элэгдэл		-32,353,622.08
21	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)		13,815,027.7
22	Хуримтлагдсан элэгдэл		-8,959,333.05
23	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил		5,071,743
24	Хуримтлагдсан элэгдэл		-3,668,099.61
25	Бусад үндсэн хөрөнгө		27,066,009
26	Хуримтлагдсан элэгдэл		-15,445,659.51

27	Биет бус хөрөнгө		73,245,500
28	Програм хангамж		17,582,000
29	Хуримтлагдсан элэгдэл		-436,500
30	Бусад биет бус хөрөнгө		56,100,000
31	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		622,160,423.13
32	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		310,550
33	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		310,550
34	Өглөг		310,550
35	Ажилчидтай холбогдсон өглөг		310,550
36	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		621,849,873.13
37	Засгийн газрын хувь оролцоо		621,849,873.13
38	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/		670,721,522.76
39	Хуримтлагдсан үр дүн		-140,080,845.36
40	Өмнөх үеийн үр дүн		-761,416,504.49
41	Тайлант үеийн үр дүн		621,335,659.13
42	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		91,209,195.73
43	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		622,160,423.13

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант огноо: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		1,440,305,216.84
2	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО		678,481,716.84
3	Нийтлэг татварын бус орлого		678,481,716.84
4	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө		590,084,418.59
5	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал		88,397,298.25
6	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		761,823,500
7	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		582,602,100
8	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		582,602,100
9	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		103,500
10	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		103,500
11	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих		179,117,900
12	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		179,117,900
13	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН		815,318,852.08
14	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		815,318,852.08
15	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		775,581,408.08
16	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		420,046,123
17	Үндсэн цалин		420,046,123
18	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		50,812,906
19	Тэтгэврийн даатгал		34,753,207.4
20	Тэтгэмжийн даатгал		4,303,101.9
21	ҮОМШӨ-ний даатгал		3,422,319.32
22	Ажилгүйдлийн даатгал		765,442.58
23	Эрүүл мэндийн даатгал		7,568,834.8
24	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		106,846,894
25	Гэрэл, цахилгаан		9,565,547

26	Түлш, халаалт		73,418,420
27	Цэвэр, бохир ус		23,862,927
28	Хангамж, бараа материалын зардал		45,420,374.5
29	Бичиг хэрэг		1,661,000
30	Тээвэр, шатахуун		619,530
31	Бараа материал акталсны зардал		43,139,844.5
32	Нормативт зардал		109,153,050
33	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		44,950
34	Хоол, хүнс		109,108,100
35	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		1,258,000
36	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		1,258,000
37	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		42,044,060.58
38	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		17,647,421
39	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		984,315
40	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол		23,412,324.58
41	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		39,737,444
42	Бусад урсгал шилжүүлэг		6,602,000
43	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		6,602,000
44	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		33,135,444
45	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		33,135,444
46	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		624,986,364.76
47	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		3,650,705.63
48	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз		3,650,705.63
49	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)		621,335,659.13

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр

№	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	670,721,522.76	91,209,195.73	-94,305,278.65	667,625,439.84
2	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	670,721,522.76	91,209,195.73	-94,305,278.65	667,625,439.84
3	Тайлант үеийн үр дүн			-45,775,566.71	-45,775,566.71
4	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	670,721,522.76	91,209,195.73	-140,080,845.36	621,849,873.13

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)		761,823,500.00
2	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		761,823,500.00
3	Улсын төвлөрсөн төсвөөс		582,602,100.00
4	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт		582,602,100.00
5	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		103,500.00
6	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		103,500.00
7	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих		179,117,900.00
8	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/		179,117,900.00
9	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		760,167,362.00
10	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		760,167,362.00
11	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		720,429,918.00
12	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		420,285,089.00
13	Үндсэн цалин		314,526,072.00
14	Нэмэгдэл		79,224,346.00

15	Унаа хоолны хөнгөлөлт		6,442,133.00
16	Урамшуулал		20,092,538.00
17	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		50,857,170.00
18	Тэтгэврийн даатгал		34,973,700.00
19	Тэтгэмжийн даатгал		3,995,790.00
20	ҮОМШӨ-ний даатгал		3,065,580.00
21	Ажилгүйдлийн даатгал		685,500.00
22	Эрүүл мэндийн даатгал		8,136,600.00
23	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		106,846,894.00
24	Гэрэл, цахилгаан		9,565,547.00
25	Түлш, халаалт		73,418,420.00
26	Цэвэр, бохир ус		23,862,927.00
27	Хангамж, бараа материалын зардал		103,500.00
28	Бичиг хэрэг		103,500.00
29	Нормативт зардал		110,469,350.00
30	Хоол, хүнс		110,469,350.00
31	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		10,980,000.00
32	Урсгал засвар		10,980,000.00
33	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		1,258,000.00
34	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		1,258,000.00
35	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		19,629,915.00
36	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		15,520,000.00
37	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		4,109,915.00
38	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		39,737,444.00
39	Бусад урсгал шилжүүлэг		6,602,000.00
40	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		6,602,000.00
41	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		33,135,444.00
42	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		33,135,444.00
43	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)		1,656,138.00
44	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)		1,656,138.00
45	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		1,656,138.00

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Гүйцэтгэл зөрүү
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	582,602,100.00	580,945,962.00	1,656,138.00
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	582,602,100.00	580,945,962.00	1,656,138.00
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	576,000,100.00	574,343,962.00	1,656,138.00
4	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	393,390,400.00	392,129,527.00	1,260,873.00
5	Үндсэн цалин	325,459,200.00	287,696,164.00	37,763,036.00
6	Нэмэгдэл	59,127,600.00	78,214,692.00	-19,087,092.00
7	Унаа хоолны хөнгөлөлт		6,126,133.00	-6,126,133.00
8	Урамшуулал	8,803,600.00	20,092,538.00	-11,288,938.00
9	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	51,246,600.00	50,857,170.00	389,430.00
10	Тэтгэврийн даатгал	34,973,700.00	34,973,700.00	0.00
11	Тэтгэмжийн даатгал	4,068,100.00	3,995,790.00	72,310.00
12	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,254,600.00	3,065,580.00	189,020.00
13	Ажилгүйдлийн даатгал	813,600.00	685,500.00	128,100.00
14	Эрүүл мэндийн даатгал	8,136,600.00	8,136,600.00	0.00
21	Нормативт зардал	110,469,700.00	110,469,350.00	350.00
22	Хоол, хүнс	110,469,700.00	110,469,350.00	350.00
25	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,258,000.00	1,258,000.00	0.00
26	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,258,000.00	1,258,000.00	0.00
27	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,635,400.00	19,629,915.00	5,485.00
28	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,525,400.00	15,520,000.00	5,400.00
29	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,110,000.00	4,109,915.00	85.00
30	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,602,000.00	6,602,000.00	0.00
31	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,602,000.00	6,602,000.00	0.00
32	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,602,000.00	6,602,000.00	0.00
33	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	582,602,100.00	582,602,100.00	0.00
34	УЛСЫН ТӨСВӨӨС	582,602,100.00	582,602,100.00	
35	Улсын төсвөөс санхүүжих	582,602,100.00	582,602,100.00	
39	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		1,656,138.00	-1,656,138.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

№	Үзүүлэлт	
1	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	103,500.00
2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	103,500.00
3	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	103,500.00
4	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	103,500.00
5	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	103,500.00
6	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	103,500.00
7	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	103,500.00
8	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	103,500.00

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 38,819.5 мянган төгрөгийн 6 алдаа¹ илэрснийг аудитын явцад залруулсан. Үүнд:

- 33,135.4 мянган төгрөгийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн тохируулга хийгээгүй
- НД-ийн тайланд цалингийн зардал 1,033.2 мянган төгрөгөөр илүү, НДШ-ийн зардлыг 374.4 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан ба санхүүгийн тайланд НДШ-ийн зардлыг 163.2 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан
- Санхүүгийн тайланд цалингийн зардлыг 1,530.6 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан
- Ажилчдаас суутгасан ХХОАТ-ын 278.0 мянган төгрөгийг дутуу төлсөн боловч өглөгөөр бүртгээгүй.
- Ажилчдаас 29.4 мянган төгрөгийн ҮЭ татвар илүү суутгаж шилжүүлсэн боловч авлагаар бүртгээгүй
- Халаалтын зардлыг дутуу тайлагнасан

Аудитаар нийт 1,014.6 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрсэн бөгөөд зөрчлийг арилгуулах 2 төлбөрийн акт, 2 зөвлөмж өгсөн байна.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1 Ажилчдад ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг 462.3 мянган төгрөг илүү, 105.0 мянган төгрөг дутуу, нийт 567.3 мянган төгрөгийн зөрүүтэй олгосон.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, ХХОАТ-ын тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх заалтыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

5.1.2 6 ажилтанд ээлжийн амралтыг биеэр эдлүүлээгүй, 447.3 мянган төгрөгийн цалин давхардуулан олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4, "Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 99 дүгээр зүйлийн 99.1 дэх заалтыг тус тус хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

5.2 Албан шаардлага өгөөгүй

5.3 Зөвлөмж

5.3.1. Цалин хөлстэй холбоотой

Илрүүлэлт

Ажилчдад илүү цагийн хөлсийг хууль тогтоомж, заавар журмын дагуу олгоогүй байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны А/192 тушаалаар баталсан “дундаж цалин хөлс тодорхойлох журам”-ын 2.2 дахь заалтын хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Ажилчдын илүү цагийн хөлсийг хуулийн дагуу тооцож олгох

5.3.2. Бүртгэл тайлагналтай холбоотой

Илрүүлэлт

Нярвын тайланг анхан шатны баримт материалтай тулгадаггүй, тооцоо бодсон акт үйлдэж үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, ажлыг цаг хугацаандаа хийгээгүйгээс залруулга их гарсан ба санхүүгийн тайланг хуулийн хугацаанаас 2 хоногоор хоцроож ирүүлсэн.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 13 дугаар зүйлийн 13.1, 13.7, 20 дугаар зүйлийн 20.1.4, Сангийн сайдын "Маягт, заавар батлах тухай" 2017 оны 347 дугаар тушаалын хавсралтын 3.7 дахь заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж

Нягтлан бодох бүртгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу үнэн зөв хөтөлж, тайлан тооцоог тухай бүр хийж байх

Дээрх төлбөрийн актыг хугацаанд нь хэрэгжүүлж, 2 зөвлөмжийн биелэлтийг “Саруул баян уул -Аудит” ХХК-д 2023 оны 9 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
НД-ийн тайланд 1,033.2 мянган төгрөгийн цалин илүү, 374.7 мянган төгрөгийн цалин дутуу тайлагнасан тайлагнасан холбоотой, санхүүгийн тайланд НДШ-ийн зардлыг 163.2 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасан	1	1,571.1			1	1,571.1	1	1,571.1				
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд тохируулга хийгээгүй	1	33,134.4			1	33,134.4	1	33,134.4				
Цалингийн зардлыг 1,530.6 мянган төгрөгөөр дутуу тайлагнасан	1	1,530.6			1	1,530.6	1	1,530.6				
Ажилчдаас суутгасан ХХОАТ-ын 278.0 мянган төгрөгийг дутуу төлсөн боловч өглөгөөр бүртгээгүй.	1	278.1			1	278.1	1	278.1				
Ажилчдаас 29.4 мянган төгрөгийн ҮЭ татвар илүү суутгаж шилжүүлсэн боловч авлагаар бүртгээгүй	1	29.4			1	29.4	1	29.4				
Халаалтын зардлыг дутуу тайлагнасан	1	2,275.0			1	2,275.0	1	2,275.0				
Дүн	6	38,819.5			6	38,819.5	6	38,819.5				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Ажилчдад ХХОАТ-ын хөнгөлөлтийг илүү, дутуу тооцсон.	1	567.3	1	567.3								
Ээлжийн амралтын цалин 6 хүнд давхардуулан олгосон	1	447.3	1	447.3								
Илүү цагийн хөлсийг хуулийн дагуу олгоогүй	1						1					
Нярвын тайланг анхан шатны баримт материалтай тулгадаггүй, тооцоо бодсон акт үйлдэж үлдэгдлийг баталгаажуулаагүй, санхүүгийн тайланг хуулийн хугацаанаас 2 хоногоор хоцроож ирүүлсэн	1						1					
Дүн	4	1,014.6	2	1,014.6			2					

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд орлогын 383,534.4 мянга, зарлагын 9.764.7 мянга, нийт 393,299.1 мянган төгрөгийн ажил гүйлгээг дутуу мэдээлсэн	1	393,299.1			1	393,299.1		
Хүнсний бүтээгдэхүүнийг бэлтгэхдээ тендер зарлалгүй, шууд гэрээ байгуулж, шууд худалдан авалт хийсэн	1	109,108.1					1	109,108.1
Татварын цахим бүртгэлийн системд худалдан авалтын дүнг тулган баталгаажуулаагүй, хяналт тавьж ажиллаагүйгээс 2,729.2 мянган төгрөгийн зөрүү үүссэн	1	2,729.2					1	2,729.2
Дүн	3	505,136.4			1	393,299.1	2	111,837.3
Нийт дүн								

